

Plan van aanpak

Implementatie omgevingswet

Werkversie voor opmaak

CONCEPT

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Samenhang	4
2.1	Kerninstrumenten	4
2.2	Anders werken	4
2.3	Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)	4
2.4	Aanpak Alblaserdam	4
2.5	Minimale eisen omgevingswet.....	5
3.	Projectorganisatie	6
3.1	Bestuurlijk opdrachtgever	6
3.2	Ambtelijk opdrachtgever en opdrachtnemer.....	6
3.3	Projectgroep	6
3.4	Flexibele schil.....	7
3.5	Stuurgroep.....	7
3.6	Gemeenteraad.....	7
4.	Financiën	8
5.	Proclamer	9

Bijlagen:

1. Advies minimale acties volgens VNG
2. Plan van aanpak Omgevingsvisie
3. Plan van aanpak Digitaal Stelsel Omgevingswet / Anders Werken

1. Inleiding

Iedereen wenst een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. In ons dichtbevolkte land moeten we behoeften en wensen zorgvuldig afwegen om tot verantwoorde keuzes te komen. Het huidige omgevingsrecht bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Deze regelingen kennen hun eigen uitgangspunten, werkwijzen en eisen. De wetgeving sluit hierdoor niet goed aan op nieuwe ontwikkelingen en initiatieven en is hierdoor (te) ingewikkeld geworden waardoor het bijvoorbeeld lang kan duren voordat een project kan starten.

De Omgevingswet poogt hier een antwoord op te geven maar wil ook de instrumenten bieden om samenhang en integraliteit aan te brengen in besluitvorming. Tegelijkertijd is de Omgevingswet méér dan alleen een nieuwe wet; het gaat ook om de manier waarop wij omgaan met ontwikkelingen en initiatieven. De nieuwe Omgevingswet biedt de kans dit nóg beter te doen.

De belangrijkste doelen van de Omgevingswet zijn:

- Bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en
- Doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Waar onder de Wet ruimtelijke ordening nog gesproken wordt over "*goede ruimtelijke ordening*" wordt het speelveld onder de Omgevingswet verbreed naar een "*goede fysieke leefomgeving*" én "*activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor die fysieke leefomgeving*".

2. Samenhang

Om de invoering van de Omgevingswet in goede banen te leiden, is het noodzakelijk een meerjarig traject uit te zetten én te doorlopen. Dit traject heeft betrekking op drie, samenhangende en onlosmakelijk met elkaar verbonden, onderdelen:

1. Kerninstrumenten (Omgevingsvisie, omgevingsplan en programma's);
2. Anders werken;
3. Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO).

2.1 Kerninstrumenten

De Omgevingswet zelf is het fundament van het nieuwe stelsel. Er zijn straks drie gemeentelijke kerninstrumenten waarmee de fysieke leefomgeving wordt beheerd en benut namelijk de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de programma's.

Daarnaast worden er een aantal ondersteunende wetsinstrumenten geïntroduceerd die zijn bedoeld om besluiten te (kunnen) nemen en uit te (kunnen) voeren: instructie, instructieregel, maatwerkregel en omgevingswaarde.

De planinstrumenten onder de Omgevingswet kunnen worden gezien als communicerende vaten. Zo werken beleidskeuzen en inhoud van de omgevingsvisie door in de inhoud van het Omgevingsplan. En als een initiatief niet past in een omgevingsplan dan speelt de omgevingsvisie een belangrijke rol in de onderbouwing van dat initiatief.

Daarom beginnen we met het opstellen van een Omgevingsvisie. De planning is dat deze eind 2021 gereed is. Zodra de omgevingsvisie is vastgesteld zal worden aangevangen met het opstellen van het omgevingsplan. Het omgevingsplan moet voor 2029 zijn vastgesteld (wettelijke verplichting).

2.2 Anders werken

Naast kennis over wet- en regelgeving én uitleg over het digitaal stelsel, vraagt de Omgevingswet om een voor betrokken partijen nieuwe manier van samenwerken: een andere manier van werken en (door)denken die wensen uit de samenleving begeleidt én uitgaat van samenwerking met alle betrokken partijen. 20% gaat over wet en regelgeving terwijl 80% gaat over cultuur, houding en gedrag; over loslaten, durven en vertrouwen geven. Maar vooral: wat wil je echt als gemeente?!

Rijk, provincies, gemeenten én waterschappen gaan onder de Omgevingswet samenwerken als één overheid. Dat betekent over de muren van eigen taken kijken én ook het eerder betrekken van experts, belanghebbenden en ervaringsdeskundigen.

2.3 Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)

Het nieuwe online loket (omgevingsloket) is straks dé plek met alle informatie over de fysieke leefomgeving. Initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden kunnen hier zien wat kan en mag, via kaartmateriaal, vragenbomen, omgevingsplannen en verordeningen. Via het loket kun je aanvragen indienen, meldingen doen, digitaal samenwerken aan plannen en werken aan co-creatie. Hiermee ondersteunt het Digitaal Stelsel (Landelijke Voorziening en collectief gemeentelijke voorzieningen) de doelen van de nieuwe Omgevingswet. Dit betekent dat basisregistraties, zaakgericht en ketengericht werken op orde moeten zijn.

2.4 Aanpak Alblasserdam

De complexiteit en omvang van de implementatie-opgave vergt dat de implementatie naar analogie van de drie onderscheiden onderdelen wordt opgepakt en uitgewerkt. Dit Plan van Aanpak kent twee bijlagen. Een plan van aanpak dat specifiek ingaat op het eerste kerninstrument dat door de

gemeente moet worden vastgesteld, de Omgevingsvisie. De tweede bijlage is het plan van aanpak dat de implementatie van de thema's Anders Werken en Digitaal Stelsel Omgevingswet.

2.5 Minimale eisen omgevingswet

Om in 2021 besluiten te kunnen nemen en de inwoners tot dienst te zijn, moeten er minimaal een aantal acties worden uitgevoerd. De vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft een overzicht opgesteld van de minimaal uit te voeren acties. Daarnaast heeft de VNG een advies gegeven over acties waarvan het wenselijk is dat zij bovenop het absolute minimum worden uitgevoerd. Dit advies is opgenomen in bijlage 1. Wij streven er naar de minimale en aanvullende acties conform het advies van de VNG uitgevoerd te hebben voor 1 januari 2021.

CONCEPT

3. Projectorganisatie

3.1 Bestuurlijk opdrachtgever

Wethouder Kraijo is bestuurlijk opdrachtgever voor de implementatie van de Omgevingswet. Bestuurlijke afstemming vindt plaats via agendering (vast agendapunt: Omgevingswet) tijdens het reguliere portefeuillehouders-overleg. Vanwege de samenhang en bewaking van het integrale karakter is het voorstel om eenmaal per maand een integraal portefeuillehoudersoverleg (PFO) met het voltallige college te beleggen.

3.2 Ambtelijk opdrachtgever en opdrachtnemer

Saskia van Eck is ambtelijk opdrachtgever voor de implementatie van de Omgevingswet.

Voor de implementatie van de Omgevingswet is de opgave verdeeld naar twee onderdelen:

1. Kerninstrumenten en
2. Anders werken/digitaal stelsel Omgevingswet.

De implementatie ligt in handen van het kernteam Omgevingswet. Het kernteam Omgevingswet bestaat uit:

1. Martijn Stortenbeker (kerninstrumenten)
2. Marco Kleverwal (anders werken)
3. Thomas Vink (DSO)

Tweewekelijks zit het kernteam aan tafel met de ambtelijk opdrachtgever.

3.3 Projectgroep

Het kernteam is verantwoordelijk voor de implementatie van de omgevingswet binnen de gemeente Alblasserdam. In november 2019 heeft het kernteam in de wekelijkse bijeenkomst 'Keek op de week', aangekondigd dat de implementatie van de Omgevingswet echt van start gaat. Hierbij heeft zij aangegeven dat zij op korte termijn bij alle teamoverleggen langs te gaan om uit te leggen wat er gaat gebeuren. Daarnaast heeft zij ieder team gevraagd om een ambassadeur Omgevingswet te leveren. De rol van deze ambassadeurs is dat zij vooral als aanspreekpunt binnen hun team fungeren. Als teamleden vragen hebben kunnen zij bij de ambassadeur terecht. Als de leden van het kernteam acties uitzetten, zullen zij deze bij de ambassadeurs beleggen. De ambassadeur draagt er zorg voor dat de actie bij een teamlid belegd wordt (dat kan ook de ambassadeur zelf zijn). Periodiek zal het kernteam overleggen met de ambassadeurs. Hiervoor is nog geen frequentie afgesproken.

De groep van ambassadeurs bestaat uit:

Team	Ambassadeur
Team Ruimtelijke Ontwikkeling	Thomas Vink, Marco Kleverwal, Martijn Stortenbeker
Team Maatschappelijke Ontwikkeling	Nnb
Team Buitenruimte binnen	Nnb
Team Buitenruimte opzichters	Nnb
Team Buitenruimte buiten	Nnb
Team Bestuur en bedrijfsvoering	Nnb
Team Financiën en Control	Nnb
Team Ondersteuning	Nnb
Team Management	Nnb

Leden van de projectgroep dragen zelf zorg voor vervanging in geval van afwezigheid. Vervanging komt uit de flexibele schil rond de projectgroep.

Ambassadeurs zijn vanaf 1 januari 2020 minimaal 4 uur per week beschikbaar voor de omgevingswet. Elk jaar wordt de inzet verder bepaald. Uitgangspunt is dat de uren passen binnen de lopende begroting.

3.4 Flexibele schil

Rond de projectgroep fungeert een flexibele schil bestaande uit collega's uit de diverse teams en ketenpartners.

3.5 Stuurgroep

Er is een stuurgroep die bestaat uit de bestuurlijk opdrachtgever, de ambtelijk opdrachtgever (mede namens het MT) en roulerend één van de ambtelijk opdrachtnemers.

De stuurgroep komt eenmaal per maand bijeen om de voortgang te bespreken. Ook het integrale pfo wordt hier voorbereid.

3.6 Gemeenteraad

De raadsleden hebben bij de implementatie van de Omgevingswet verschillende rollen. Het is goed deze te onderscheiden en hier bewust van te zijn. De gemeenteraad heeft vanuit zijn bestuurlijke functie een rol: kaderstellend, volksvertegenwoordigend en/of controlerend. Daarnaast hebben de leden van de gemeenteraad een rol in de participatie.

De Omgevingswet veronderstelt een integrale benadering. Voorgesteld wordt om vanuit de raad een aparte raadsvertegenwoordiging te (laten) formeren die regelmatig bijeen komt om te leren en de besluitvorming in de gemeenteraad voor te bereiden.

Wethouder Kraijo wil met de gemeenteraad in overleg over de vorm en invulling van de manier waarop de raad wordt betrokken bij de implementatie afhankelijk van de vraag die op dat moment voorligt. De ambtelijk opdrachtnemers zijn verantwoordelijk voor de organisatie van deze momenten.

4. Financiën

Voor Alblasserdam geldt dat 2020 vooral in het teken staat van kennisontwikkeling, inregelen van het vergunningentraject (aanpassing werkprocessen), het aansluiten op het landelijke digitale stelsel en het opstellen van een omgevingsvisie.

Voor de implementatie van de Omgevingswet worden in ieder geval de volgende kostenposten onderscheiden:

- Inhuur ter vervanging van vaste kernteamleden
- Communicatie/participatie
- Projectondersteuning
- Kosten inzet Omgevingsdienst ZHZ
- Kosten opdrachtnemers en leden projectgroep waar nodig
- Raadsbijeenkomsten
- Opstellen toegankelijke versie Omgevingsvisie
- Kennisontwikkeling en ontwikkeling van nieuwe competenties
- Aanpassen van de organisatie(s)
- Cultuurverandering
- Opstellen omgevingsvisie/omgevingsplan/programma
- Aanpassing werkprocessen VTH
- Aansluiting op het landelijke digitale stelsel
- Inhuren en vrijmaken deskundigheid en overige kosten.

Binnen de begroting 2020 zijn middelen gereserveerd. Deze middelen zijn primair bedoeld om de eerste stappen richting een omgevingsvisie te zetten en er voor zorg te dragen dat het omgevingsloket op 1 januari 2021 open kan.

De acties die worden belegd bij de ambassadeurs vallen onder de reguliere bedrijfsvoering. Deze kosten kunnen niet op het gereserveerde budget (2020) van € 100.000,- geboekt worden. Door middel van de meerjarenbegroting en buraps zal het financiële deel gemonitord en bijgesteld worden.

Voor de implementatie worden, per kernteamlid, de volgende uren ingeschat:

Deelnemers Omgevingsvisie	Inschatting uren 2020
Kernteamlid kerninstrumenten	650
Kernteamlid anders werken	650
Kernteamlid DSO	650

Een overzicht van de kostenraming per product wordt weergegeven in de verschillende plannen van aanpak, die als bijlage zijn bijgevoegd.

5. Proclaimer

Dit Plan van Aanpak is niet in beton gegoten. Iedereen is bezig zijn/haar weg te vinden in de voorbereidingen op de nieuwe wet. Ondertussen is de wetgeving zelf nog steeds in beweging. Het is dan ook een kwestie van beginnen, leren van anderen en nieuwe punten gedurende het proces meenemen. Het Plan van Aanpak is dus niet in beton gegoten en het proces kan op basis van nieuwe inzichten tussentijds veranderen. Zolang alle betrokkenen daarin worden meegenomen is er niets aan de hand. Beeld in de regio is dat iedereen een proces kiest passend bij zijn eigen (bestuurlijke en ambtelijke) context. Dit past ook bij de geest van de Omgevingswet die inzet op lokaal maatwerk.

Kernteam Omgevingswet,
December 2019

Thomas Vink
Martijn Stortenbeker
Marco Kleverwal

CONCEPT

Bijlage 1.

Plan van Aanpak Kerninstrumenten
(Omgevingsvisie)

CONCEPT

Bijlage 2.

Plan van aanpak Digitaal Stelsel/Anders
werken

CONCEPT

CONCEPT